

PAŠMĒKLIS

THOMAS TAYLOR

ILLUSTRĀVO TOM BOOTH

THOMAS TAYLOR

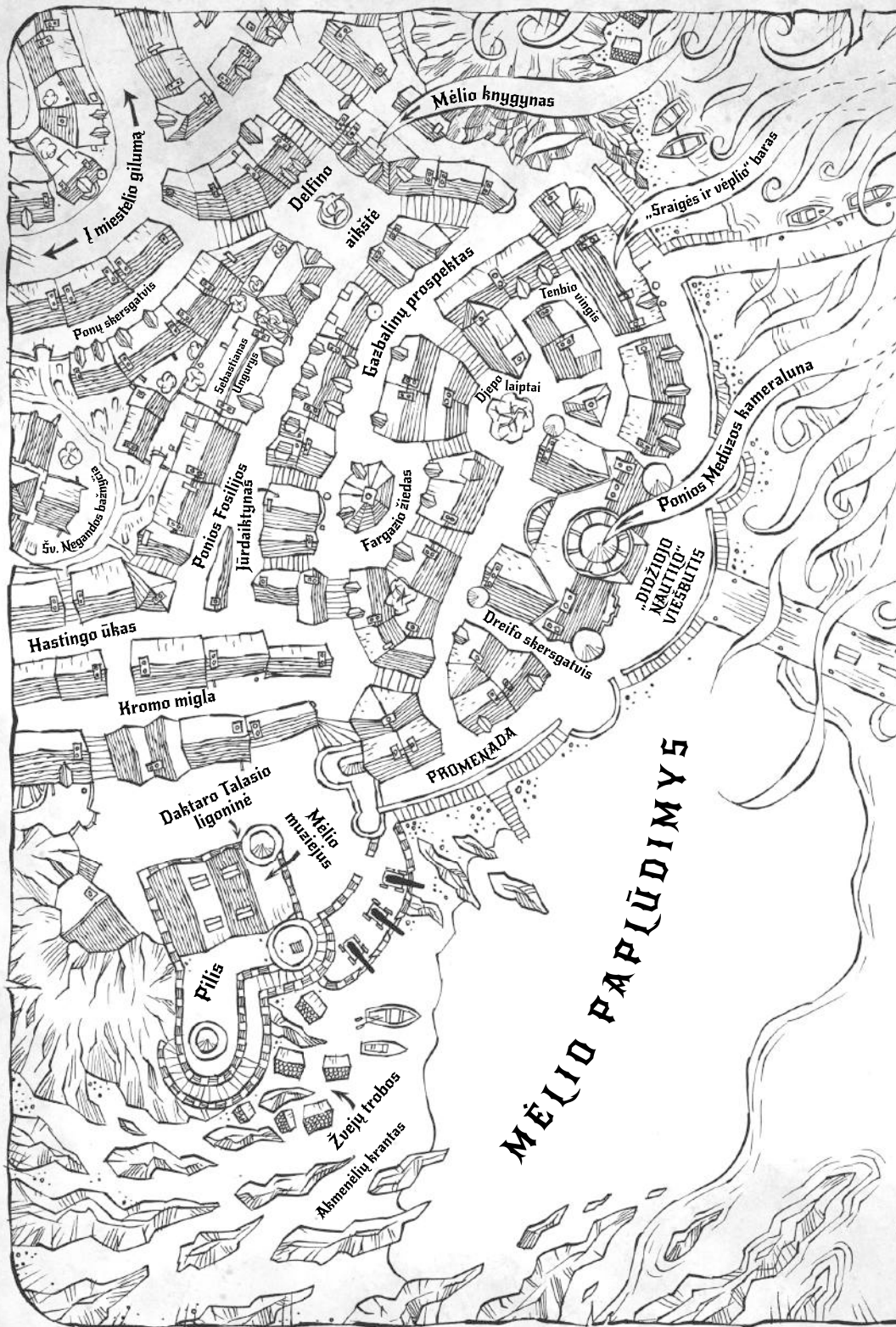
PAŠMĖKLIS

ILIUSTRAVO TOM BOOTH

Iš anglų kalbos vertė Viktorija Uzėlaitė

Vilnius
2023

Mėlio knygynas

„Sraigės ir vėplio“ baras

miesto giluma

Delfino
atšaltė

Ponių sbergatuis

Sebastijanos
Ungurys

Gazbalių prospektas

Tenbio višpis

sv. Nėgėdos bažnyčia

Ponios Fosilijos
jurdaiktynas

Fargasio žiedas

Djeopo laiptai

Ponios Medžiagos kameraluna

Hastingo ūbas

Kromo migla

Dreifo sbergatuis

DIDŽIOJO
NAUJITIGŲ
VIEŠBUTIS

Daktaro Talasio
ligoninė

Mėlio
musejus

PROMENADA

Pilis

Zvejų trobos

Akmenaitių brantas

MĖLIO PАПЛŪDIMYS

JŪROS MĒĻO ŽEMĒĻAPIS

Uosto molas

JŪROS RŪKAS

„Hyro vahariene“

Teatras molo gale

TILTAS

„Leviatano“ dūzenas

SNAPU VOĻOS

Skiriu Bendžiui – T. T.

VISŲ ŠVENTŲJŲ IŠVAKARĖS

Prisimeni savo pirmąją Vaiduoklių naktį?

Tą pirmą kartą, kai Jūros Mėlyje žiūrėjai nepaprastąjį Helovino spektaklį?

Tą pirmą kartą, kai su draugais ir šeima susirinkote ant molo ir laukdami, kada prasidės burtai, gūžėtės nuo nakties žvarbos ir virpėjote žiūrėdami į kreivažvakių šviesą?

Gali būti, kad sėdėjai tėčiui ant pečių, vienoje rankoje laikydamas keptą obuolį, kitoje – bengališkąją ugnelę. O gal iškišęs galvą iš po jaukaus mamos palto stebėjai, kaip lėlininkas dega žibintą?

Prisimeni, kaip sumirksėjai apakintas ryškios šviesos spindulio?

Prisimeni, kaip keisti dūmai sukuteno nosytę?

Prisimeni, kaip aikčiojai iš nuostabos, lėlininkui rodant šešėlių figūras – fantastiškas formas, slankiojančias, straksinčias ir lakstančias tau virš galvos padūmavusiame rudens ore?

Ar tu tai matei?

O gal pastebėjai ir tą ypatingą šešėlį, sukurtą ne miklių lėlininko rankų?

Šešėlį be šeimininko?

Pakumpusią figūrą, šokinėjančią iš džiaugsmo žibinto šviesos rato pakraštyje? Kai į ją atsigręži, ji būna ne ten, kur manei esant, bet vis neišnyksta, tyko ir medžioja, vieną po kitos grobia lėlininko šešėlines lėles, kol spektaklis baigiasi.

Tada dūmai nuvinguriuoja ir prapuola.

Ir visi šešėliai pradingsta.

Nelieka nė garso, tik šnypščia žibintai, girgžda molas ir šniokščia begalinė jūra.

Na, tai ar prisimeni?

Ar kada matei Pašmėklį?

Bet ką gi aš čia šneku?

Žinoma, nematei!

Ko gero, net negirdėjai apie Vaiduoklių naktį, kreivažvakės ir panašius dalykus.

Nebent jau anksčiau esi buvęs Jūros Mėlyje ir pernelyg daug klausinėjęs. Net jei ir taip, veikiausiai spėjai užmiršti keistus mūsų papročius, susijusius su naktimi, kurią pasaulis švenčia kaip Heloviną. Kaip ir dauguma žmonių tuo metų laiku, tikriausiai uoliai drožinėji moliūgus ir siuviesi kostiumą, taigi nekreipi dėmesio į keistas pajūrio miestelio tradicijas. Taip stropiai stengiesi patikėti goblinais ir vaiduokliais, kad neturi kada jaudintis dėl legendos apie piktąją dvasią, kuri išties gali būti tikra.

Ir tai gerai.

Tau.

Bet jei esi gyvenęs Mėlyje, į viską žiūri kitaip. Jei likai čia po to, kai išvyko vasarotojai, kai spalvingos pajūrio linksmybių iškabos pajuodo žiemai, vadinasi, viską žinai. Taigi trumpėjant dienoms ir ilgėjant šešėliams šiek tiek sparčiau žygiuosi triukšmingomis gatvėmis. O kai pagaliau ateis spalio pabaiga, apsaugai pasistatysi kreivažvakę.

Dėl visa ko.

Jei šiemet Vaiduoklių naktis būtų užmiršta, jei joks lėlininkas mole neuždegtų žibinto ir nesukurtų šešėlių figūrų kaip aukos tamsai. Jei taip nutiktų, žmonės šneka, kad įsižeidęs ir įtūžęs Pašmėklis patrauktų medžioti gyvųjų šešėlių.

Matau, kad šypsaisi.

Tebemanai, kad Pašmėklis tėra kvailas prietaras.

Paprasta šviesų magija ir nieko daugiau.

Bet atmink štai ką: kiekvienoje legendoje glūdi tiesos grūdas. Kartais, kai nusileidus saulei bėgi vis tamsėjančiomis Jūros Mėlio gatvėmis, tau tereikia mažo žiburėlio.

Nebent ta šviesų magija iš tikro yra tamsos magija.

GIMTADIENIO PUSRYČIAI

Kai kurie žodžiai atrodo glaudžiai susiję, ar ne? Pavyzdžiui, „magija“ ir „žibintas“, „keistas“ ir „šešėlis“, „židinys“ ir „pasaka“. Bet šiuo metu, šviesiame ir šiltame viešbučio restorane, geriausiai dera žodžiai „karštas“, „sviestuotas“ ir „sumuštinis“.

Kaip galėjau užmiršti? Juk pusryčių klausimu aš, Herbertas Apelsinas, „Didžiojo Nautilo“ viešbučio radinių biuro valdytojas, esu tikras žinovas. Todėl slepiuosi už milžiniško vazoninio paparčio ir priplojęs nosį prie stiklinės restorano sienos stebiu, kaip virtuvės darbuotojai rikiuoja ant darbastalių skanumynų prikrautus padėklus. Deja, iš gausių žinių man jokios naudos.

Šiandien ypatinga diena ir man prieš akis ruošiami pusryčių pusryčiai; nuo kvapsnių virpa šnervės ir dilgčioja gomurys.

Netiki manim? Ką gi, ateik, prispausk nosį prie lango šalia manosios, pasižiūrėk į kalnus apskrudusių dešrelių, į kumpio bryzelių šūsnius, į kalnus karštų bulvinių blynelių. Į keptus kiaušinius skystais tryniais, į purias tobulai pagardintas kiaušinienes; į medumi glaistytus pievagrybius, į keptus pomidorus ir karštutėles konservuotas pupeles; į šiltus, sviestu apteptus (o taip!) skrebučius; į pintines, prikrautas ką tik iškeptų auksaspalvių bandelių; į vaflius ir klevų sirupą; į spurgas, apibarstytas žėrinčiu cukrumi ir pripildytas šefo ypatingosios aviečių uogienės.

Viso to viduryje, iškilęs virš sidabrinių stalo įrankių, ploniausio porceliano indų, antikvarinių peilių ir šakučių, pūpsa didžiulis krištolinis dubuo, sklidinai prikrautas nuostabaus šventinio aviečių kremo su grietinėle ir viena vienintele cukruota vyšnia viršuje.

Nieko nuostabaus, kad mano stiklas aprasojo! Neabejojau, tavo irgi.

Supranti, šiandien ponios Medūzos gimtadienis. „Didžiojo Nautilo“ viešbučio šeimininkė ponia Medūza senų senovėje paskelbė, kad per jos gimtadienį tiekiami ypatingi pusryčiai ir kviečiami visi – visi – viešbučio darbuotojai.

Pati ponia, žinoma, nedalyvaus. Pastaruojau metu ji virto visiška atsiskyrėle ir niekur nebesirodo. O kai jai į šeštą

aukštą, į asmeninius apartamentus, bus nugabenti pusryčiai – vienas kietai virtas kiaušinis su žiupsneliu maltų kmynų, uždengtas sidabriniu spindinčiu dangteliu, – mes galėsime pulti prie stalų.

Bent jau teoriškai. Tačiau yra vienas keblumas...

– Paskubėkit! – irzliai šūkčioja ponas Moliuskas ir įkyriai komanduodamas pliaukši delnais. – Laikas nelaukia. Kuo greičiau grįšit prie darbo, tuo geriau.

Jam žirgluojant per restoraną, nekantriai sukant ūsą ir laukiant kumpio su bandelėmis, aš atsitupiu po stiklu. Supranti, pusryčius šįryt mums dovanoja ponias Kraken, bet viešbučio vadybininkas ponas Moliuskas sprendžia, kas valgyt pirmi.

Ir kas paskutiniai...

– Bijai, kad nieko negausi? – man už nugaros paklausė moteriškas balsas, ir aš krūptelėjau.

Viešbučio viešnia užklupo mane pasislėpusį už paparčio! Turėčiau atsisukti ir pasiteirauti, ar jai nieko netrūksta, bet negaliu atplėšti akių nuo restorano, kur pusryčių reikalai krypsta liūdna linkme.

Ponas Moliuskas įsitaisė prie geriausio stalo ir moja padavėjams krauti jam į lėkštę dešreles ir kiaušinius. Kitoje restorano pusėje į alkanųjų eilę pradeda rikiuotis kambarinės – netrukus bus pakviestos ir jos.

– Hm, pernai ničnieko negavau! – aiškinu už manęs stovinčiai moteriai. – Užpernai irgi. Galima sakyti, jau tapo

tradicija nepalikti man nė kruopelės ponios Medūzos pusryčių.

– O, – ištarė balsas. – Kaip gaila.

– Na, *galbūt* gausiu riestainį, – pripažįstu žiūrėdamas, kaip padavėjas vadybininkui prie alkūnės išdėlioja tris sviestu užteptas bandeles. – Jei tik liks. Bet taip nutiko tik kartą, prieš tai jis prasivoliojo porą dienų ir visai sužiedėjo.

– Herbi, šiomet bus kitaip, – patikino balsas. Balsas buvo malonus, priminė tamsų medų, nuo jo kuteno sprandą. – Pažadu.

Pajutau, kaip ranka švelniai pataisė man kepurę, paskui patapšnojo per petį.

Sustingau.

Pusryčių kvapai pasitraukė į šalį, užleido vietą kvėpalų dvelksmui, bet ir tas išnyko man nespėjus gerai pauostyti. Užsigeidžiau dar kartą pajusti tą aromatą. Galop atsigrėžiau, norėdamas pamatyti, su kuo kalbuosi, bet man už nugaros buvo tik paparčio, už kurio lyg ir slėpiausi, lapai. Prasibrovęs pro kibų augalą išėjau į vestibulį pasižiūrėti, kas ten buvo.

Prie registratūros stalo laukė norintieji įsiregistruoti. Viešbučio registratorė Gintarė Gris padavė kelis kambario raktus kresnam skrybėlėtam vyrukui raudonu veidu. Šiam už nugaros stovėjo du aukšti vyrai juodais drabužiais, nešini dėžėmis ir lagaminais. Vargu ar kuris nors iš jų galėjo būti malonaus balso ir pasakiško kvapo šeimininkas, tačiau už jų išvydau ketvirtą asmenį.

